

Infrastrukturprojeten. Wie wëllt dozou d'Wuert huelen? D'Madamm Cahen. Madamm Cahen, et ass un Iech.

Mme Corinne Cahen (DP), rapportrice | Jo, villmools merci. Also, ech mengen, un all deene Motiounen hei gesitt Der och, wéi flott a spannend ëmmer ons Diskussiounen an der Chamberkommissioun sinn, well heiriwwer hu mer och scho geschwat. An ech mengen, d'Ministesch huet och elo éinescht scho geäntwert. Mir musse mam Tram a mam ëffentlechen Transport dohinner, wou d'Leit sinn.

Ech mengen och, dass et wierklech net sënnvoll wär, wa jiddweree sech säin eegenen Tram kéint kafen. Mee mir mussen als ëffentlech Instanz, als demokratéisch Parlament d'Regierung dobäi ënnerstëtzen, dass den Tram an de Bus an aner ëffentlech Verkéiersmëttel dohinner kommen, wou d'Leit sech ophalen. A wann d'Leit sech enzwousch ophalen, da musse mer och kucken, dass se dohinner kommen an dass se och do nees fortkommen.

Mir hu ganz laang schonn an der Commissioun och iwwert dës Projet an iwwert dës Sujet geschwat. Dir kommt elo awer nees mat enger Motioun. Mee ech mengen, d'Äntwerten, déi ware schonn all gi ginn, souwuel haut hei op der Chambertribün wéi och elo vu mir. An dofir géing ech och proposéieren, déi heite Motioun net unzehuelen.

Villmools merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Cahen. Här Sehic.

M. Meris Sehic (déi gréng) | Merci, Här President. D'Madamm Ministesch huet gesot, wann dat esou wichteg gewiescht wär, dann hätt de Virgänger dat solle maachen. Bon, den Ënnerscheid ass, dass de Virgänger an d'Virgängerregierung net Honnerte Milliounen Kaddoe gemaach hunn u privat Promoteuren. Dowéinst gouf et de Besoin bis elo net. Déi Diskussioun stellt sech elo.

Ech mengen, dass dat, wat an der Motioun steet ... Et kann een elo iwwert den Detail an esou weider diskutéieren, mee vum Prinzip hier ass dat eigentlech och net eng komplett Neierfindung. Et gëtt vill Länner, déi dat schonn esou applizéieren, Frankräich, Schwäiz, wat jo och bei Wäitem keng kommunistesch Länner sinn, soudass dat, mengen ech, op d'mannst eng Diskussioun wäert ass. An dowéinst recommandéieren ech menger Fraktioun, fir matzestëmmen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Sehic. Här Cruchten.

M. Yves Cruchten (LSAP) | Jo, de Prinzip kléngt jo gutt. An ech wär och bereet, doriwwer ze diskutéieren. Ech mengen awer, dass déi Diskussioun vill méi wäit geet, wéi dat an deenen zwou Zeilen hei ka gemaach ginn. An dofir, ech di mech wierklech schwéier, hei elo einfach Jo ze soen. De Prinzip: Jo, kommt, mer diskutéieren doriwwer. Mee ech wier wierklech frou, wa mer am Fong heiriwwer kéinten an der Commissioun diskutéieren. Dofir géif ech proposéieren, déi heiten awer nach eng Kéier op de Leescht ze huelen. Well einfach esou dat heiten duerchzewénken, dat schéngt mer och net seriö.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Cruchten. Dann, Här Goergen, wann Dir nach wëllt d'Wuert huelen.

M. Marc Goergen (Piraten) | Merci. Ech ginn Iech Recht, dass et eng déifgräifend Diskussioun ass, déi een eng Kéier misst féieren. Mee och den Här Sehic huet Recht: Déi viereg Regierung – zumindest ass et mir net bekannt – huet net esou à la demande gehandelt. Dat heescht, mir sinn och an enger neier Situatioun.

Dir hutt alleguerten de Plang gesinn. Mir kruten an der Commissioun jo schéi gewisen: Virdu war keen Trajet do. Elo gouf do e Shoppingzenter gebaut. Effektiv hunn d'Gemengen du gefrot, fir en Arrêt do ze maachen. Dee war awer déi aner Sait virgesinn. Sou, elo huet de Shoppingzenter awer léiwer gä gehat, dass e bei senger Dier géing stoe bleiwen. Dat heescht, elo gëtt nach eng Kéier op der Autobunn vun der rietser op déi lénks Sait d'Tramsspuer gewieselt. Dat heescht, do entstët Käschten, déi eigentlech net néideg gewiescht wäeren.

An an där Optik fannen ech, dass do deen, deen herno de Profit jo och draus zitt, well e kritt Clienten dohin ... Dir hutt als Ministesch virdu vollkomme Recht gehat: Et si Restauranten do, et ass Shopping do, do wäerte méi Clienten kommen. Mee et ass awer net eleng um Steierzueler, fir déi Ännerungen ze bezuelen. Wann deen Tram genau do soll stoe bleiwe bei deem Shoppingzenter, dann ass dee gréisste Profiteur de Shoppingzenter. Da soll deen och en Deel dervu bezuelen. Ech soen och net alles. Do kann een herno an engem legale Kader doriwwer kucken, ob dat 20 %, 25 %, 50 % sinn, wat och ëmmer. Mee mir kënnen awer och net als Steierzueler, well ee vläicht méi Kontakt huet mat der Regierung, higoen a soen: „Dee kritt elo säin eegenen Tram bei sät Buttek gefouert.“ An dat kënnen mer net maachen. Dofir brauche mer e legale Kader, dass, wann esou eppes realiséiert gëtt fir e Shoppingzenter, deen och matbezitt.

Merci.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Goergen. Domat wär d'Diskussioun zu dëser Motioun dann ofgeschloss.

An ech géing dës Motioun dann zum Vott stellen, de Vott iwwert d'Motioun Nummer 5 vum Här Goergen.

Vote sur la motion 5

Ech maachen de Vott op. De Quorum ass erreecht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: Jo: 8, Neen: 35, Abstention: 17. Dës Motioun ass also ofgeleent mat 35 Neestëmme géint 8 Jo-Stëmme bei 17 Abstentionen.

Ont voté oui : Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehic, Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum (par M. David Wagner) et David Wagner.

Ont voté non : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt, MM. Maurice Bauer (par Mme Nancy Arendt), Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher (par M. Laurent Mosar), Félix Eischen (par M. Marc Lies), Paul Galles, Mme Françoise Kemp, MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler (par Mme Nathalie Morgenthaler), Mme Stéphanie Weydert (par Mme Diane Adehm), MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering (par M. André Bauler), Fernand Etgen, Patrick Goldschmidt, Gusti Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer et M. Gérard Schockmel.

Se sont abstenus : M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener (par M. Georges Engel), M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert et M. Ben Polidori ;

MM. Dan Hardy, Fred Keup (par M. Tom Weidig), Michel Lemaire, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig.

An domat wär dann och dës Punkt vum Ordre du jour ofgeschloss.

4. 8484 – Projet de loi portant approbation de l'Accord entre le Gouvernement du Grand-Duché de Luxembourg et le Conseil fédéral suisse concernant la coopération bilatérale en matière d'instruction militaire, fait à Luxembourg, le 16 septembre 2024

An da géinge mer zum nächste Punkt vum Ordre du jour kommen, an zwar dem Projet de loi 8484, der Ëmsetzung vun engem Kooperationsaccord tëscht Lëtzebuerg an der Schwäiz am Kader vun der Militärausbildung. Ech erënnere dorun, dass dat hei e Riedemodell „avec rapport et sans débat“ ass. An deemno huet de Rapporteur 5 Minuten, d'Regierung och 5 Minuten, wa se wëllt. An d'Wuert huet elo de Rapporteur vum Projet de loi, den honorabelen Här André Bauler. Här Bauler, Dir hutt d'Wuert.

Rapport de la Commission de la Défense

M. André Bauler (DP), rapporteur | Merci, Här President. Léif alleguer, mir liewen an ugespaanten Zäiten. De Krich an der Ukrain an déi hybrid Attacken op europäesch Länner fuerderen eis eraus, souwuel als Land wéi och als Member vun der NATO. Dat bedeit, dass mer weesentlech Ustrengungen um Plang vun der kollektiver Sécherheet maache mussen. Dozou gehéieren och Kooperatiounen mat anere Länner, wéi zum Beispill mat der Schwäiz, wou mer jo schonn eng länger Erfahrung hunn. Am Kader vum Gesetzesprojet 8484 gi mir als Chamber gefrot, fir iwwert den Accord vum 16. September 2024 tëscht Lëtzebuerg an der Schwäiz, deen d'Zesummenaarbecht tëscht béiden Arméien am Beräich vun der militärescher Ausbildung formaliséiert, ofzestëmmen.

Mat der Schwäiz hu mir gutt Bezéiungen an d'Schwäiz ass och a ville Beräicher en enge Partner vun eisem Land, och an der Verdeedegung, an dat trotz der Schwäizer Neutralitéit. Hei schaffe béid Arméien zënter dem Joer 2006 reegelméisseg zesummen, besonnesch an der Ausbildung vun Zaldoten an an technesche Beräicher wéi dem Bierg- a Schosstraining, awer och am Leadership, am Ëmgang mat neien Technologien oder an der Cybersécherheet, fir just déi puer Beispiller ze nennen. Zil vun dëser Partnerschaft war et ëmmer, déi jeeweileg Capacitéiten auszebauen an esou vunenaner ze léieren, an dës wäert och weiderhin de Fall sinn.

Et ass am Geescht vun dëser Partnerschaft, wou mir gefrot ginn, iwwert dësen Accord ofzestëmmen, dee jo och beweist, dass de Wëllen op béide Säiten do ass, fir weider zesummen ze schaffen. Duerch dës Gesetzesprojet géif dës Partnerschaft e kloer juristesche Kader kréien an eeben doduerjer formaliséiert ginn.

Fir e bësse méi an den Detail ze goen, ...

(Brouhaha)

... wëll ech preziséieren, dass déi bestoend ...

M. Claude Wiseler, Président | Wannechgelift, e wéineg méi Calme. Merci. Här Bauler, et ass un Iech.

M. André Bauler (DP), rapporteur | Merci, Här President.

... wëll ech preziséieren, dass déi bestoend an awer och potenziell zukünfteg Beräicher, an deenen een zesummeschaffe kann a vun deenen ech der och schonn e puer genannt hunn, am Artikel 6 vum Gesetzesprojet opgeléicht sinn. D'Opléchtung ass awer net exhaustiv, wat Spillraum a Flexibilitéit garantéiert,

fir an Zukunft och kennen d'Zusammenarbeit tèscht eiser Arméi an der Schwäizer Arméi op Beräicher auszuwäiten, déi elo net an dësem Text speziell ernimmt sinn.

Och d'Modalitéiten zu de Statute vun dem deployéierte Personal, der Notzung vun de Ressource vun de jeeweiligen Arméien an der Organisation vun de Kommandostrukture sinn am Gesetz geregelt. Bei dëse Modalitéiten hu sech d'Regierung an hir Schwäizer Homologen u bestoenden internationalen Instrumenter inspiréiert, virun allem dem NATO SOFA an dem SOFA PFP, also dem Equivalent vum NATO SOFA fir déi Länner, déi Deel vum Partnership for Peace vun der NATO sinn, wéi d'Schweiz et jo och ass. SOFA steet iwwregens fir „Status of Forces Agreement“.

De Status of Forces Agreement vum Partnership for Peace stellt also hei déi juristesche Basis, déi déi gesetzlech Froen zum Deployement vum Personal an aner Modalitéite reegelt. Wat den Austausch a Schutz vu klassifizierten Informatiounen ugeet, do gëtt am Accord op en aner Gesetz iwwert den Austausch vu klassifizierten Daten tèschtent Lëtzebuerg an der Schweiz verwisen, wou mäi Kolleg, den honorable Gusty Graas, Rapportier war – Dir erënnert Iech sécher – an dat de 4. Juli 2025 a Kraaft getrueden ass.

Léif alleguer, ech hat schonn ugedeit, datt déi berühmte Schwäizer Neutralitéit och en Impakt op dëst Gesetz huet. Dëse Kärprinzip vun der Schwäizer Aussepolitik suergt dofir, datt et trotzdeem Grenzen a punkto Zusammenarbeit gëtt, well all Form vun Zusammenarbeit, déi eng kontinuierlech Presenz vun auslänneschen Truppen op Schwäizer Buedem mat sech bréngt, gausou wéi gemeinsam Deployementer am Kader vu Militäroperatiounen an dat permanent Stationéiere vun auslänneschen Truppen an der Schweiz, net mat der Schwäizer Neutralitéit kompatibel ass a follglech domadder verbueden ass.

Ech kommen zum Schluss, Här President. Ech géif awer nach gären op den Avis vum Staatsrot an op dee vun der Handelskummer agoen. De Staatsrot huet a sengem Avis vum 25. Februar säin Accord ouni weider Observatiounen ginn. Gausou huet et och d'Chambre de Commerce an hirem Avis vum 4. März dëses Joers gemaach. Si huet sech an dësem Kontext allerdéngs och nach dofir ausgeschwat, d'Zusammenarbeit mat der Schweiz an de Beräicher vun der Industrieentwicklung, der Fuerschung, der Innovation an der Kommerzialisatioun vun Dual-use-Produkten auszuwäiten.

Voilà, ech wier dann elo fäerdeg mat mengem mëndleche Rapport a felicitéieren dann alle Kollegen aus der Kommissioun, déi hei besonnesch vill Froen gestallt hunn an opmierksam waren. Merci fir d'No- lauschteren a selbstverständlech ginn ech och den Accord vu menger Fraktioun.

Plusieurs voix | Très bien!

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Här Bauler.

Wëllt d'Regierung d'Wuert zu dësem Projet?

Prise de position du Gouvernement

Mme Yuriko Backes, Ministre de la Défense | Nee, just fir dem Rapportier Merci ze soen. Ech mengen, en huet dat ausféierlech gemaach. Sait 2006 hu mer effektiv schonn d'Kooperatioun mat der Schweiz, haaptsächlech an der Ausbildung. Dat wëlle mer weiderféieren. A mat dësem Gesetzesprojet hu mer e Kader, deen da méi formaliséiert ass, e juristesche Kader. An ech géif Iech Merci soen, wann Der dëse Projet géift ënnerstëtzen.

M. Claude Wiseler, Président | Merci, Madamm Minister.

Da komme mer zur Ofstëmmung iwwert de Projet de loi 8484. Den Text steet am Document parlementaire 8484³.

Vote sur l'ensemble du projet de loi 8484 et dispense du second vote constitutionnel

D'Ofstëmmen fänkt elo un. De Quorum ass erreicht. Vote par procuration. An de Vott ass ofgeschloss.

D'Resultat vum Vott ass: 60 Jo-Stëmmen, keng Nee-Stëmm bei kenger Abstentioun.

Ont voté oui : Mmes Diane Adehm, Nancy Arendt, MM. Maurice Bauer (par M. Laurent Mosar), Jeff Boonen, Alex Donnersbach, Emile Eicher (par Mme Nancy Arendt), Félix Eischen (par Mme Diane Adehm), Paul Galles, Mme Françoise Kemp (par M. Alex Donnersbach), MM. Marc Lies, Ricardo Marques, Mmes Octavie Modert, Nathalie Morgenthaler, MM. Laurent Mosar, Jean-Paul Schaaf, Marc Spautz, Charles Weiler (par Mme Nathalie Morgenthaler), Mme Stéphanie Weydert (par M. Ricardo Marques), MM. Claude Wiseler, Michel Wolter et Laurent Zeimet ;

Mme Barbara Agostino, MM. Guy Arendt, André Bauler, Gilles Baum, Mmes Simone Beissel, Corinne Cahen, MM. Luc Emering (par M. Gusty Graas), Fernand Etgen (par M. André Bauler), Patrick Goldschmidt, Gusty Graas, Mmes Carole Hartmann, Mandy Minella, Lydie Polfer (par M. Guy Arendt) et M. Gérard Schockmel ;

M. Dan Biancalana, Mmes Taina Bofferding, Liz Braz, Francine Closener (par M. Georges Engel), M. Yves Cruchten, Mme Claire Delcourt, MM. Mars Di Bartolomeo, Georges Engel, Franz Fayot, Claude Haagen, Mme Paulette Lenert (par M. Ben Polidori) et M. Ben Polidori ;

MM. Dan Hardy, Fred Keup (par M. Tom Weidig), Michel Lemaire, Mme Alexandra Schoos et M. Tom Weidig ;

Mme Djuna Bernard, M. Meris Sehovic (par Mme Djuna Bernard), Mmes Sam Tanson et Joëlle Welfring ;

MM. Sven Clement (par M. Marc Goergen) et Marc Goergen ;

MM. Marc Baum et David Wagner.

Freet d'Chamber d'Dispens vum zweete Vote constitutionnel?

(Assentiment)

Dann ass dat esou decidéiert.

5. 7790 – Projet de loi portant modification : 1° de la loi modifiée du 19 mai 1999 ayant pour objet a) de réglementer l'accès au marché de l'assistance en escale à l'aéroport de Luxembourg, b) de créer un cadre réglementaire dans le domaine de la sûreté de l'aviation civile, et c) d'instituer une Direction de l'aviation civile ; 2° de la loi modifiée du 31 janvier 1948 relative à la réglementation de la navigation aérienne

An da komme mer zum nächste Punkt vun eisem Ordre du jour, dem Projet de loi 7790 iwwert d'Reglementatioun vun den Dronen. Hei ass et och e Riedemodell „avec rapport et sans débat“, soudatt d'Rapportrice elo 5 Minutten Zäit huet. D'Madamm Cahen huet d'Wuert. Madamm Cahen.

Rapport de la Commission de la Mobilité et des Transports publics

Mme Corinne Cahen (DP), rapportrice | Villmools merci, Här President. De Projet 7790 beschäftegt

sech mat de sougenannten „aéronefs sans équipage à bord“. Op gutt Lëtzebuergesch sinn dat Dronen. Et ass e Phänomeen, deen och zu Lëtzebuerg ëmmer méi opkënnt. Fir eng Dron dierfen ze starten, brauch een déi néideg Autorisatioun. Eleng tèschtent 2019 an 2021 sinn d'Ufroen bei der DAC, der Direction de l'aviation civile, ëm 350 % an d'Luucht gaangen. Dësen zousätzleche Betrib huet natierlech en Impakt op déi zivill Aviatioun, mee och am Alldag bréngt dës Entwécklung déi eng oder aner Schwierigkeet mat sech.

2019 hat déi Europäesch Kommissioun e Règlement publizéiert, fir den Émgang mat Dronen ze encadréieren. Bei dësem Projet de loi geet et elo drëms, verschidden Upassungen am nationale legislative Kader ze maachen. Mir vervollstännegen ons Texter do, wou en nationaalt Gesetz gefuerdert ass.

Et ass wichteg ze ënnersträichen, dass mer hei vu klengen Drone schwätzen, also deenen, déi och fir de Privatgebrauch geduecht sinn. Hei dann dat, wat ge- nee an dësem Gesetz virgesinn ass:

Éischtens ginn d'Kompetenze vun der DAC ausgebaut. D'Agente kréien elo e Pouvoir de contrôle, deen hin- nen et erlaabt, Dronen an d'Notzung vun Dronen am Kader vum rechtliche Kader ze kontrolléieren.

Da gëtt och eng Versécherungsflucht fir all Dron, déi am Lëtzebuergeschen Loftraum zirkuléiert, agefouert. Dës gëllt net fir d'Dron selwer, mee fir de Propriétaire vun der Dron oder eeben deen, deen d'Dron benotzt. Of- hängeg vun hirem Gewicht, wa se méi oder manner wéi 20 Kilo weit, änneren och d'Modalitéite vun der Assurance, déi een dann dofir brauch.

D'Gesetz vun 1948 gëtt geënnert, soudass et vun elo un och méiglech ass, Règlements grand-ducaux am Kontext vun der Luftnavigatioun ze maachen.

An, ganz wichteg, mat dësem Projet ginn elo och Strofen agefouert, fir wann ee sech net un dat euro- päescht Règlement oder och un déi national Gesetz- gegebung am Kader vun den Dronen hält. Dës Strofe gi vu 25 bis 250 Euro fir Leit, déi hir Dron fléie loos- sen, ouni déi néideg Dokumenter ze hunn. Dës Strofe kennen awer och vill méi wäit goen, nämlech eng Prisongsstrof zum Beispill vun acht Deeg bis engem Joer a vun 251 bis 5.000 Euro, wann aner Konditiou- nen net erfëllt sinn. Dozou zielen zum Beispill, wann de Pilot net déi virgeschriwwen Kompetenzen huet, wann déi technesch Fuerderungen net erfëllt sinn oder wa beispillsweis déi néideg Autorisatiounen net ugefrot goufen, fir eng Dron a bestëmmte Fäll och kennen ze fléien.

Wat verschidden Amateuren dobause wäert freeën, dat ass, dass de Verbuet, fir eng Kamera oder deels cinematografesch Material op eng Dron ze setzen, mat dësem Projet de loi ofgeschafft gëtt.

Zu dësem Gesetzesprojet hat de Staatsrot en éischten Avis den 29. Juni 2021 ofginn. No de gefroten Amen- dementer koum en zousätzlechen Avis den 29. März 2024. Säi leschten Avis gouf den 21. Januar vun dë- sem Joer verëffentlecht.

Am éischten Avis hat de Staatsrot zwou formell Opposi- tiounen ausgeschwat. Zu der Aféierung vun enger Ver- sécherungsflucht fir Dronen hat de Staatsrot bemierkt, datt eng Dron selwer net ka versécher sinn. Zousätz- lech dozou hu se drun erënnert, dass d'Gesetz vum 19. Mee 1999 schonn e legale Kader fir d'Versécherunge fir Fluchbedreier virgesäit. Si hu sech doropshi ge- frot, firwat een eng separat Dispositioun virgeséich, am- plaz op déi bestoend zeréckzegräifen. Fir de Staats- rot war dat juristesche onkloer. Doropshin hate se och eng éischt Opposition formelle ausgeschwat.

Änlech war et bei de Strofen. Och hei hunn dem Staatsrot ufanks Präzisiounen gefeelt an dofir gouf et